

Yttrande över betänkandet *Rektorn och styrkedjan (SOU 2015:22)*

(U2015/1888/S)

Inledning

Skolinspektionen delar utredningens bedömningar och förslag om ett nationellt handlingsprogram i syfte att stärka skolans styrkedja i relation till de nationella målen. Förslaget bidrar till att stärka rektorernas pedagogiska ledarskap som är centralt för skolverksamhetens kvalitet och utveckling.

Den problembild och bakgrundsbeskrivning som beskrivs i betänkandet överensstämmer väl med de erfarenheter och iakttagelser som Skolinspektionen har gjort i ett flertal kvalitetsgranskningar, som också framgår av referenser i betänkandet t.ex. kvalitetsgranskningsrapporterna kring rektors ledarskap 2010 och 2012 och huvudmannens styrning 2015.

Skolinspektionen lämnar därutöver följande synpunkter.

5. Huvudmannens, rektorernas och lärarnas uppfattningar om pedagogiskt ledarskap

Det konstateras i betänkandet att om begreppet pedagogiskt ledarskap ska fortsätta att vara vägledande för vad som är rektorernas huvudsakliga arbetsuppgift måste begreppet få en tydligare innebörd än vad begreppet har idag. Betänkandet ger dock inget förslag på en entydig definition.

Skolinspektionen anser att det är tydligt uttryckt i nu gällande skolförfattningar att rektors uppdrag och ansvar är att leda och samordna det pedagogiska arbetet utifrån de nationella målen och att rektorn särskilt ska verka för att utbildningen utvecklas.

Skolinspektionen har i sina båda kvalitetsgranskningar kring rektors ledarskap 2010 och 2012 valt en definition av begreppet som är relaterad till rektor som ledare av den pedagogiska verksamheten utifrån författningarna.

Skolinspektionen ser det som angeläget att rektors ansvar att leda och samordna det pedagogiska arbetet även i fortsättningen ska tolkas utifrån nu gällande skolförfattningar och att det är viktigt att rektors uppdrag inte riskerar att bli otydligt på grund av oenighet i definition av begreppet pedagogiskt ledarskap.

8.7.5 En obligatorisk fördjupningsutbildning efter rektorsprogrammet

Utredningen föreslår att dagens erbjudande om fortbildning i pedagogiskt ledarskap genom det s.k. Rektorslyftet görs obligatoriskt för rektorerna snarast möjligt efter att det gått tre år sedan rektorn avslutade rektorsprogrammet. Skolinspektionen anser att det är angeläget att rektorer får tid att genomföra ytterligare utbildning efter att rektorsprogrammet avslutats. Skolinspekt-

ionens erfarenhet är att rektorer har svårt att kombinera sin ordinarie tjänst med utbildning. Om utredningens förslag genomförs anser Skolinspektionen därför att det är viktigt att rektorer får rätt förutsättningar att genomföra utbildningen.

8.7.8 Utbildning och dialog med förtroendevalda

Utredningen föreslår att utbildning bör övervägas för nämndledamöter i kommunala nämnder med ansvar för skolan. Utredningen föreslår vidare att utbildningen ska organiseras genom regionala eller lokala konferenser med dialoger mellan styrkedjans olika grupper hos huvudmännen.

Skolinspektionens erfarenhet av tillsyn och kvalitetsgranskningar visar att många skolhuvudmän behöver utveckla sina kunskaper om rektorns ansvar i det nationella uppdraget. Skolinspektionen har också tidigare påpekat att varje huvudman behöver skapa en styrkedja med tydlighet i roller och ansvarsfördelning så att oklarheter i ansvarsfördelningen kan undanröjas. Skolinspektionen har vidare anfört att kompetensutveckling för huvudmannaföreträdare är en central strategi. Mot denna bakgrund instämmer Skolinspektionen i utredningens bedömningar.

Helén Ängmo
Tillförordnad generaldirektör

Maria Rönnberg
Jurist

Utredaren Lena Lindh har deltagit i beredningen av ärendet. I ärendets slutliga handläggning har Peter Ekborg, Gabriella Bremberg, Tommy Lagergren, Anna-Marie Böök och Björn Persson i Skolinspektionens ledningsgrupp deltagit.